

Základná škola s materskou školou, Vydrník 121

**Školský vzdelávací program pre žiakov
s viacnásobným postihnutím
v kombinácii s mentálnym postihnutím
pre primárne vzdelávanie**

Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

Vzdelávací program

Názov programu:

Lúčik

Stupeň vzdelania:

ISCED 1 – primárne vzdelanie

Dĺžka štúdia

štyri roky

Vyučovací jazyk :

slovenský

Študijná forma :

denná

Druh školy :

štátna

Predkladateľ:

Názov školy:

Základná škola s materskou školou, Vydrník121

Adresa:

Vydrník č.121

IČO:

059 14 Vydrník

Poverená vedením školy:

37876481

Mgr. Eva Bobková

Kontakty:

Tel.č.: 052/7785 694

Email: skola@zsvydrnik.sk

Zriadovateľ:

Názov:

Obec Vydrník

Adresa:

Obecný úrad č.55

05914 Vydrník

Kontakt:

Tel.č.: 052/7887152

Email: obec@vydrnik.sk

Evidencia platnosti a zmien v ŠkVP pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s MP pre primárne vzdelávanie

Popis	Dátum	Inovácia, zmena, úprava
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 01.09.2016	Podľa inovovaného ŠkVP pre MP sa v šk. roku 2016/2017 postupuje v ročníkoch: prípravný, 1. a 2..
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 01.09.2017	Vytvorenie samostatného ŠkVP pre žiakov s VNP v kombinácii s MP Podľa inovovaného ŠkVP pre žiakov s VNP v kombinácii s MP sa v šk. roku 2017/2018 postupuje v ročníkoch: prípravný, 1., 2. a 3. Doplnené: Aplikácia tém a odporúčaní MŠVVaŠ SR do ŠkVP pre žiakov s VNP v kombinácii s MP Zmena, úprava: Učebné plány Odôvodnenie navýšenia vyučovacích hodín Zlúčenie ŠkVP pre jednotlivé stupne mentálneho postihnutia do jedného ŠkVP pre žiakov s VNP v kombinácii s MP
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 01.09.2018	Podľa inovovaného ŠkVP pre žiakov s VNP v kombinácii s MP sa v šk. roku 2018/2019 postupuje v 1.- 4. ročníku. Doplnené: Aplikácia tém a odporúčaní MŠVVaŠ SR do ŠkVP pre žiakov s VNP v kombinácii s MP Zmena, úprava: Učebné plány – odôvodnenie navýšenia vyučovacích hodín v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika, výtvarná výchova, telesná a športová výchova
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	od 01.09.2019	Učebné plány – zrušenie navýšenia vyučovacích hodín v predmetoch slovenský jazyk a literatúra v 2. a 3. ročníku a zníženie počtu navýšených vyučovacích hodín v predmete slovenský jazyk a literatúra vo 4. ročníku z dvoch na jednu vyučovaciu hodinu. Zavedenie nového vyučovacieho predmetu – Rozvíjanie reči hrou v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v 1.až 4. ročníku, s časovou dotáciou 1 vyučovacia hodina týždenne
	od 22.06.2020	Od 11. marca 2020 do 30. júna 2020 prebiehalo v škole vyučovanie mimoriadnym spôsobom v súlade s nariadeniami hlavného hygienika a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu.
Platnosť po prerokovaní v PR a v RŠ	od 01.09.2020	Učebné plány - zrušenie navýšených vyučovacích hodín v predmete MAT v ročníku 2., 3. a 4. . Navýšenie vyučovacích hodín v predmete VUC v 2. a 3. ročníku a vo VYV vo 4. ročníku. Vyučovací predmet – rozvíjanie reči hrou v rámci vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia v 1.až 4. ročníku 1 vyuč. hodina týždenne (disponibilná). Presun neodučeneného učiva zo šk. roku 2019/2020 do vyšších ročníkov.
Platnosť po prerokovaní v PR a v RŠ	od 01.09.2021	Učebné plány - bez zmeny. Vyučovací predmet – rozvíjanie reči hrou v rámci vzdelávacej oblasti jazyk a komunikácia v 1.až 4. ročníku 1 vyuč. hodina týždenne (disponibilná). Presun neodučeneného učiva zo šk. roku 2020/2021 do vyšších ročníkov

Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávaní

Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	13.04.2022	Úprava obsahu ŠkVP v súlade so zákonom č. 415/2021, účinnosť zákona od 1.01.2022
Platnosť po prerokovaní v PR a RŠ	Od 1.9.2022	Zmena v obsahu ŠkVP v súlade s vyhláškou č. 22/223 Z. z. o základnej škole od 1.7.2022 a Dodatkom č.11 ktorým sa mení a zosúladňuje so znením školského zákona od 1.09.2022

Obsah

ÚVOD	6
1 Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie	7
1.1 Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania	7
1.2 Vlastné zameranie školy	8
1.3 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní žiaka	9
1.4 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania	9
1.5 Výchovno-vzdelávací jazyk	10
1.6 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia žiakov	10
1.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania	11
1.7.1 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím	11
1.7.2 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou	12
1.7.3 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s telesným postihnutím	14
1.7.4 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím	15
1.7.5 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov chorých a zdravotne oslabených ..	16
1.8 Učebný plán	17
1.8.1 Učebný plán pre žiakov s viacnásobným postihnutím	18
1.8.2 Poznámky	19
1.8.3 Zdôvodnenie navýšenia počtu vyučovacích hodín	19
1.9 Vzdelávacie oblasti	20
1.9.1 Vzdelávacie oblasti pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím	20

ÚVOD

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím postupujeme podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím príslušného stupňa.

Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím je súčasťou štátnych vzdelávacích programov pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie, pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia. Charakterizuje výchovu a vzdelávanie žiakov s viacnásobným postihnutím a vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o túto skupinu žiakov. Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím bol vypracovaný v súlade so ŠVP pre žiakov s viacnásobným postihnutím.

Jedným z najdôležitejších prvkov pri výchove a vzdelávaní žiakov s viacnásobným postihnutím je spolupráca s rodičmi týchto žiakov, no práve tu musíme poukázať na to, že táto spolupráca je veľmi problematická, pretože väčšina rodičov je nezamestnaná, s ukončenou základnou školou, alebo špeciálnou základnou školou, bez ďalšieho vzdelania. Rodičia žijú vo veľmi zlých sociálnych a ekonomických podmienkach, nezaujímajú sa o vzdelávanie svojich detí, nevyvíjajú iniciatívu pre spoluprácu so školou, školu navštívia vo väčšine prípadov len na pozvanie triedneho učiteľa a na zasadnutiach RZ. Všetka táto starostlivosť ostáva na pedagogických zamestnancoch školy.

Keďže väčšina žiakov našej školy pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia, je tam nielen rečová bariéra, veľké medzery v sociálnom správaní, ale aj nedostatok manuálnych zručností. Napriek PPP, je dochádzka detí do MŠ nedostatočná, a tak prichádzajú deti do školy nepripravené po fyzickej, mentálnej, ale aj psychickej stránke.

Pri diagnostikovaní žiakov spolupracujeme s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Poprade a Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Poprade. Spoluprácu zabezpečuje výchovný poradca našej školy.

Pri riešení zanedbávania povinnej školskej dochádzky, zanedbávania starostlivosti rodičov o dieťa a zabezpečenia stravy a školských pomôcok pre žiakov v hmotnej núdzi spolupracujeme s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade.

Pri prevencii trestnej činnosti a drogových závislostí, organizovaní preventívnych stretnutí žiakov spolupracujeme s Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Poprade, pri objasňovaní konkrétnej trestnej činnosti našich žiakov spolupracujeme s policajným zborom v Hranovnici, ktorý je nám nápomocný pri riešení vzniknutých problémov.

1 Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

Žiak, ktorý má diagnostikované viacnásobné postihnutie, v obraze ktorého je mentálne postihnutie a ďalšie postihnutie alebo narušenie, postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím príslušného stupňa. Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania platnej legislatívy a s príslušným štátnym vzdelávacím programom a vzdelávacím programom pre žiakov s mentálnym postihnutím. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie našej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných (disponibilných) hodín.

1.1 Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Hlavné ciele výchovy a vzdelávania našej školy vyplývajú zo zamerania školy, ktoré vychádzajú z požiadaviek zriaďovateľa a rodičov detí.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov, s prihliadnutím na ďalšie postihnutie alebo narušenie, ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť našich žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov školy kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u našich žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť našich žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

1.2 Vlastné zameranie školy

Veľkú časť žiakov našej školy tvoria žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, preto výchovno-vzdelávacia činnosť na škole je náročná a vyžaduje si dobre pripravených, kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa musia naďalej vzdelávať a nachádzať vhodné inovatívne metódy a formy práce, aby aj žiaci vyžadujúci si osobitnú starostlivosť boli v škole úspešní.

Našu prácu brzdia nielen veľké medzery v sociálnom správaní, ale najmä jazyková bariéra. Keďže sú to žiaci s rečovou bariérou, veľký dôraz kladieme na uvedomené čítanie, tvorivú komunikáciu a rozvíjanie slovnej zásoby.

Preto aj v školskom roku 2022/2023 v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia realizujeme vyučovací predmet rozvíjanie reči hrou, zameraný na rozvoj komunikačných zručností žiakov s mentálnym postihnutím, ako aj žiakov s viacnásobným postihnutím v 2. až 4. ročníku špeciálnej triedy jednou vyučovacou hodinou z počtu disponibilných hodín.

V populácii žiakov s viacnásobným postihnutím je najviac takých žiakov, u ktorých sa kombinuje mentálne postihnutie s iným postihnutím (v prípade našich žiakov s viacnásobným postihnutím ide o kombináciu mentálneho postihnutia s narušenou komunikačnou schopnosťou a sluchovým postihnutím, a tiež kombináciu mentálneho postihnutia, chorý a zdravotne oslabený, so sluchovým postihnutím).

Po kognitívnej stránke je našim cieľom rozvíjať u žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie. Priorita je najmä zvýšiť úroveň čitateľskej gramotnosti týchto žiakov prostredníctvom čítania literatúry blízkej ich mentalite a kultúre, a to inovatívnymi metódami výučby spisovného slovenského jazyka.

Vo veľkej miere sa u žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím zameriavame na praktické činnosti a rozvíjanie praktických zručností, ktoré žiakov motivujú k ďalšiemu vzdelávaniu. Vyučovanie v špeciálnej triede je zamerané hlavne na pracovné vyučovanie, v rámci ktorého žiaci nadobúdajú praktické zručnosti v rôznych oblastiach, ktoré im umožnia ľahšie začlenenie sa medzi ostatnú populáciu. Získané zručnosti a návyky dokážu uplatniť pri ďalšom vzdelávaní, prípadne v domácnosti. Na vyučovaní vedieme žiakov ku kooperatívnemu učeniu a správaniu. Počas celého vzdelávania vedieme žiakov k nadobúdaniu sociálnych zručností. Na vyučovaní primerane využívame IKT, učíme žiakov pracovať s počítačom a internetom.

Telesná a športová výchova je dôležitou zložkou pri formovaní psychohygieny, ktorá napomáha vypestovať pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci možností a schopností našich žiakov. Predmet telesná a športová výchova sme navýšili vo všetkých ročníkoch o jednu vyučovaciu hodinu, z dôvodu rozvoja pohybovej aktivity, ktorá pôsobí na rozvoj psychických funkcií (na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu, reč). **Zároveň sme tým podporili národný program proti obezite.**

V dnešnej dobe rapidne narastajú problémy v správaní, a preto chceme v tomto smere intenzívne pôsobiť. Aj napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa na našej škole nestretli, je potrebné sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora prevencie, rodičov a všetkých vyučujúcich, a to najmä účelným využívaním voľného času. Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať na aktivity ako besedy s odborníkmi, členmi OR PZ, psychológom CPPPaP, ako aj zamestnancami RÚVZ v Poprade. Škola sa zameriava na pozitívne trávenie voľného času, v rôznych záujmových útvaroch. Naším cieľom je všimáť si a podporovať talenty našich žiakov v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ich do maximálnej možnej miery účasťou na rôznych talentových súťažiach. Naši žiaci dosahujú veľké úspechy

Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

hlavne vo výtvarných súťažiach, a preto sa snažíme i naďalej rozvíjať toto nadanie v čo najväčšej miere.

1.3 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní žiaka

Úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. žiak získa primárne vzdelanie. **Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.**

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „**Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania**“. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa údaje o ukončení povinnej školskej dochádzky nasledovne: „**Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku**“. Ak ukončil povinnú školskú dochádzku v nižšom ako poslednom ročníku aj ročník ukončenia povinnej školskej dochádzky.

V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uvádzajú skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním, ako napríklad vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, variant vzdelávacieho programu, podľa ktorého bol vzdelávaný. V doložke vysvedčenia sa tiež uvedie: **Žiak bol vzdelávaný podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu uplatňovaného v predmetoch slovenský jazyk a literatúra a matematika.** Znenie doložky sa uvedie aj v poznámkach v triednom výkaze.

1.4 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Dĺžka štúdia žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím v špeciálnej triede na základnej škole je nasledovná: A variant – štyri roky. Po ukončení 4. ročníka naši žiaci pokračujú vo vzdelávaní v ŠZŠ Hrabušice.

Plnenie povinnej školskej dochádzky sa žiakovi skončí, ak od začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky absolvoval desať rokov vzdelávania alebo dňom 31. augusta príslušného školského roka, v ktorom žiak dovŕši 16.rok veku (§ 22 ods.1 zákona č. 245/2008 Z.z.).

V prípade potreby, žiakovi s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím, možno **predĺžiť dĺžku vzdelávania až o dva roky.**

V súčasnej dobe, do pedagogického procesu stále viac prenikajú inovačné trendy, preto naším cieľom je zamerať sa na hľadanie nových prístupov, metód a foriem. Vyučovacia hodina je taká organizačná forma vyučovania, pri ktorej učiteľ pracuje v presne vymedzenom čase so skupinou žiakov v učebni. Výučba v našej škole prebieha podľa stabilného rozvrhu hodín. Učiteľ pri výučbe využíva vhodné inovatívne metódy, zásady, prostriedky, aby dosiahol stanovené výchovno-vzdelávacie ciele. Vyučovacia hodina trvá spravidla 45 minút.

Z organizačných foriem výučby využívame výučbu v triede, v špecializovaných priestoroch školy ako je počítačová učebňa a výučbu mimo tried – v prírode, poznávacie výlety. Podľa počtu žiakov využívame frontálnu, skupinovú a individuálnu formu výučby.

1.5 Výchovo-vzdelávací jazyk

Vyučovacím jazykom určuje zákon 245/2008 Z. z. v § 12 ods. 1) a 2) ktorý určuje, že vyučovacím jazykom v školách a výchovným jazykom v školských zariadeniach je štátny jazyk. Vyučovacím a výchovným jazykom na našej škole je slovenský jazyk

1.6 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia žiakov

Hodnoteniu výsledkov vzdelávania predchádza pedagogická diagnostika žiakov s mentálnym postihnutím, jeho silných a slabých stránok a sledovanie postupu a dosiahnutých výsledkov za určitý čas. Priebežne hodnotíme osobné výkony a pokroky žiakov. V priebežnom hodnotení čiastkových výsledkov zohľadňujeme individuálne osobitosti a prihliadame na jeho aktuálnu psychickú a fyzickú disponovanosť. Hodnotenie obsahuje vyjadrenie kvality vedomostí, zručností a návykov žiaka vzhľadom na druh a stupeň jeho mentálneho postihnutia, nadväznosť na vytýčené ciele vzdelávania. Hodnotenie poskytuje informácie o možnostiach rozvoja a skvalitnenia vzdelávania sledovaných žiakov, vyzdvihujeme individuálny pokrok v učení a v školskej práci žiakov špeciálnej triedy.

Sprostredkujeme žiakom a ich rodičom pohľad na učenie, podporujeme a posilňujeme tak žiakov k ďalšiemu vzdelávaniu. Hodnotenie je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a formulujeme ho tak, aby nemalo na žiakov negatívny dopad. Pri hodnotení uplatňujeme objektivnosť, primeranú náročnosť, pedagogický takt, zohľadňujeme druh a stupeň mentálneho postihnutia žiaka, jeho disponovanosť. Pri hodnotení sa zameriavame na pokroky, ktoré žiak dosiahol vo výchovno-vzdelávacom procese a na kvalitu vedomostí, zručností a návykov.

Zákonných zástupcov žiaka informuje o prospechu a správaní žiaka triedny učiteľ a učiteľia jednotlivých predmetov. O výsledkoch priebežného hodnotenia je zákonný zástupca žiaka informovaný prostredníctvom žiackej knižky, o výsledkoch súhrnného hodnotenia je rodič informovaný vždy pred koncom každého štvrťroka na rodičovských združeniach (v prípade potreby je rodič predvolaný do školy ihneď, o čom si triedny učiteľ vedie záznam v triednej knihe).

Pri hodnotení žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím A variantu postupujeme v súlade s Metodickým pokynom č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie a podľa Smernice č.2/2020 a jej Dodatkov na hodnotenie prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím. Upravuje postup hodnotenia prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím, ktorý sa uplatňuje v procese výchovy a vzdelávania v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláškou č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.

V doložke vysvedčenia sa uvedie: ***Žiak bol vzdelávaný podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu uplatňovaného v predmetoch SJJ a MAT. Žiak bol vzdelávaný podľa variantu A.*** Znenie doložky sa uvedie aj v poznámkach v triednom výkaze.

1.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania

1.7.1 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím

V špeciálnej triede ZŠ s MŠ Vydrník sa žiaci s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím vzdelávajú podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie, pričom sa prihliada na špecifiká vyplývajúce z ich mentálneho postihnutia a zdravotného stavu. Mentálne postihnutie je zvyčajne najvýraznejším príznakom v celom klinickom obraze viacnásobného postihnutia, preto je podmieňujúcim prvkom celého výchovno-vzdelávacieho procesu.

Pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je možné do školského vzdelávacieho programu zaradiť na základe odporúčania poradenského zariadenia špecifické vyučovacie predmety. V rámci vzdelávacej oblasti Špeciálnopedagogická podpora je možné pre žiakov s mentálnym a telesným postihnutím zaradiť predmety: zdravotná telesná výchova, rozvíjanie pohybových zručností, rozvíjanie komunikačnej schopnosti a grafomotorických zručností.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím a pridruženou narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatiké poruchy reči) sa môžu zaradiť predmety: individuálna logopedická intervencia, rozvíjanie komunikačných schopností a v rámci nich alternatívna a augmentatívna komunikácia.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím a pridruženým sluchovým postihnutím je možné zaradiť špecifické vyučovacie predmety: komunikačné zručnosti, individuálna logopedická intervencia, slovenský posunkový jazyk, dramatická výchova a rytmicko-pohybová výchova, na predchádzanie, zmiernenie alebo odstraňovanie nepriaznivých dôsledkov sluchového postihnutia.

Ak žiak nepotrebuje niektorý zo špecifických vyučovacích predmetov, musí o tom vydať písomné vyjadrenie/odporúčanie príslušné poradenské zariadenie, ktoré škola vedie ako prílohu v Návrhu na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, základnej škole, strednej škole a v špeciálnej škole (Dodatok č.1, ktorým sa menia vzdelávacie programy pre žiakov so ZZ pre základné vzdelanie).

V prípade ťažkostí pri osvojovaní si predpísaného učiva a na základe odporúčaní uvedených v správach z diagnostických vyšetrení CPPPaP a CŠPP je možné žiakovi vypracovať **individuálny výchovno-vzdelávací program** (ďalej len IVP), podľa ktorého sa žiak v danom ročníku vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka. Súčasťou IVP je **individuálny plán** z jedného alebo viacerých predmetov, v ktorých žiak zaostáva a nedosahuje primerané výsledky.

Pri vytváraní IVP a individuálneho plánu prihliadame aj na súčasný stav žiaka a jeho individuálne schopnosti. Vyučovanie podľa IVP je potrebné schváliť na pedagogickej rade a vyznačiť v triednom výkaze. S rozhodnutím je potrebné oboznámiť zákonného zástupcu žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program a individuálny plán z jednotlivých predmetov sa môžu upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Písomné vyhodnotenie IVP realizuje triedna učiteľka raz za polrok, predkladá ho na zasadnutí hodnotiacej pedagogickej rady. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými vyučujúcimi, odborníkmi a zákonnými zástupcami žiaka. IVP je súčasťou Návrhu na vzdelávanie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v špeciálnej triede ZŠ.

Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím využívame skupinové, kooperatívne a alternatívne formy vyučovania. Tie umožňujú diferenciaciu a individualizáciu výchovy a vzdelávania, deľbu práce, komunikáciu a vzájomnú pomoc. Je potrebné zohľadniť motorickú instabilitu každého žiaka a minimalizovať nežiaduce prejavy správania. Vytvárať podmienky pre pozitívne hodnotenie na upevnenie kladných zážitkov. Snažíme sa umožniť žiakom s viacnásobným postihnutím používať špeciálne učebné pomôcky, ktoré mu uľahčia edukáciu.

Každý učiteľ, ktorý sa podieľa na výchove a vzdelávaní týchto žiakov v špeciálnej triede, zohľadňuje špecifiká osobnosti a poznávacích procesov týchto žiakov. Väčší dôraz kladie na rozvíjanie komunikačných schopností a na vytváranie sociálnych a praktických zručností. Snaží sa o to, aby bol výchovno-vzdelávací proces prepájaný so skutočným životom, žiaci si osvojujú to, čo má pre nich praktický zmysel.

U väčšiny žiakov s mentálnym postihnutím existuje v rôznej forme a stupni narušená komunikačná schopnosť ako prejav/dôsledok ich dominujúceho postihnutia – symptomatická porucha reči. Symptomatické poruchy reči sa uplatňujú vo všetkých jazykových rovinách: v gramatickej, foneticko-fonologickej, lexikálno-sémantickej a pragmatickej. Preto sme pre žiakov našej špeciálnej triedy zaviedli vlastný špecifický vyučovací predmet rozvíjanie reči hrou.

1.7.2 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS)

Vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov špeciálnej triedy ZŠ s MŠ Vydrník 121 je okrem iného nevyhnutné zohľadňovať aj špecifiká žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou, keďže v tejto triede sú zaradení 2 žiaci s týmto postihnutím, v kombinácii s mentálnym a ďalším postihnutím.

V zmysle platného Vzdelávacieho programu pre žiakov s NKS pre primárne vzdelávanie sú výkony vzdelávacieho štandardu limitované vlastným narušením komunikačnej schopnosti. Možno však konštatovať, že:

- vo všeobecnosti sa následky NKS svojím spôsobom premietajú do všetkých oblastí výchovy a vzdelávania žiaka, keďže celá jeho podstata je založená na komunikácii;
- konkrétne dôsledky v jednotlivých prípadoch sa viažu na daný druh NKS.

Cieľ výchovy a vzdelávania žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou je totožný s cieľom výchovy a vzdelávania všeobecne; to platí aj pokiaľ ide o výchovné a vzdelávacie metódy. Pokiaľ ide o výchovné a vzdelávacie metódy, techniku a prostriedky zamerané na narušenú komunikačnú schopnosť u konkrétneho žiaka, cieľom je čo najviac prispieť k odstráneniu tohto narušenia. V prípade nášho žiaka u ktorého sa vyskytuje symptomatická porucha reči s chronickým narušením komunikačnej schopnosti, je dosiahnutie takéhoto cieľa nereálne a NKS bude zrejme pretrvávajúť i naďalej. K tomu dopomáha aj fakt, že žiak pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia, kde dochádza k zanedbaniu starostlivosti o dieťa zo strany rodičov. V takom prípade je našim cieľom aspoň to, aby sme stupeň NKS do maximálne možnej miery zredukovali a súčasne dosiahli, aby žiak napriek svojej dlhodobo pretrvávajúcej narušenej komunikačnej schopnosti nemal bariéru v komunikovaní.

Všeobecné metódy a formy vyučovania sa nelíšia od bežných metód a foriem vyučovania žiakov s mentálnym postihnutím.

Medzi špeciálne metódy a formy vyučovania žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou patrí používanie rôznych komunikačných foriem komunikácie. Primárne vzdelávanie

žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou sa uskutočňuje v uvedených komunikačných formách: hovorený jazyk, písomná forma jazyka, odzveranie.

Špecifické metódy - metódy minimálnej akcie, relaxácie, vývinovosti, tímového prístupu, symetrickosti vzťahov (žiak – pedagóg – rodič), multisenzorického alebo monosenzorického prístupu (podľa aktuálnej potreby sa uplatní buď prístup využívajúci pokiaľ možno čo najviac senzorických kanálov, alebo, práve naopak, iba jeden – ak sa chceme špecificky zacieliť na jeho stimuláciu), krátkodobého ale častého precvičovania, funkčného používania reči (preferovanie komunikatívnosti), včasnej intervencie, imitácie prirodzeného, normálneho vývinu reči atď.

U všetkých žiakov s postihnutím existuje v rôznej forme a stupni narušená komunikačná schopnosť ako prejav/dôsledok ich dominujúceho postihnutia – symptomatická porucha reči. Symptomatické poruchy reči sa uplatňujú vo všetkých jazykových rovinách: v gramatickej, foneticko-fonologickej, pragmatickej.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím v kombinácii s narušenou komunikačnou schopnosťou naďalej realizujeme vo vyučovaní špecifický vyučovací predmet rozvíjanie reči hrou v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, ako náhradu špecifického vyučovacieho predmetu *individuálna logopedická intervencia*, zaradeného v rámci vzdelávacej oblasti Špeciálnopedagogická podpora zo vzdelávacieho programu pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím a narušenou komunikačnou schopnosťou je možné zaradiť do ŠkVP aj špecifické vyučovacie predmety: *rozvíjanie komunikačných schopností (RKS)*, *individuálna logopedická intervencia (ILI)* a v rámci nich *alternatívnu a augmentatívnu komunikáciu*. Pedagóg zabezpečujúci predmet *individuálna logopedická intervencia* však musí spĺňať kvalifikačné predpoklady podľa príslušného právneho predpisu, čo je v súčasnosti vzhľadom na nedostatok logopédov v našej oblasti problém.

Pokiaľ ide o **personálne zabezpečenie**, v rámci transdisciplinárnej starostlivosti o žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou je najefektívnejšia kooperácia pedagóg – rodič – logopéd – špeciálny pedagóg - výchovný poradca. V našich podmienkach však zlyháva táto kooperácia, pretože spolupráca s rodičmi našich žiakov je veľmi problematická a vo väčšine prípadov je starostlivosť o deti zo strany rodičov zanedbaná.

Úloha učiteľa v prípade vzdelávania a výchovy žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou:

- v maximálne možnej miere prihliadať na špecifickú príčinu dominujúceho (prípadne i paralelného) postihnutia, poruchy či ochorenia vzhľadom na komunikačnú schopnosť žiaka a možnosti jej rozvíjania,
- v závislosti od charakteru a druhu postihnutia (poruchy, ochorenia) systematicky kombinovať individuálne a skupinové formy práce zamerané na rozvoj komunikačnej schopnosti žiaka,
- z hľadiska kompenzačného pôsobenia je dôležité uplatnenie princípu multisenzorického prístupu, čo sa týka práce na vyučovacej hodine, na docielene rozvoja komunikačnej schopnosti, nesmie ísť v žiadnom prípade o aplikáciu strnulých, nemenných cvičení, či aktivít, ale o flexibilné, individualizované stimulačné aktivity s kombináciou rozličných metód v závislosti od aktuálnych potrieb žiaka,
- zameriavať sa na narušenú komunikačnú schopnosť v tom najširšom chápaní, vo všetkých jazykových rovinách (foneticko-fonologickej, lexikálno-sémantickej, morfológicko-syntaktickej, pragmatickej).

1.7.3 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s telesným postihnutím (TP)

Vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov s viacnásobným postihnutím je tiež nevyhnutné zohľadňovať špecifiká žiakov s telesným postihnutím, a to vzhľadom k tomu, že v špeciálnej triede, na našej škole sú zaradení dvaja žiaci s viacnásobným postihnutím, ktorí majú okrem mentálneho postihnutia (a narušenej komunikačnej schopnosti u jedného žiaka) aj telesné postihnutie.

Ide o špecifiká, ako:

- formálna úprava zadania úloh – formálne úpravy sa týkajú zväčšenia písma textu, členenie textu pri zadaných úlohách, úpravy riadkovania, zvýraznenia kľúčových slov v zadaní a iné,
- predĺžený časový limit na vykonanie zadaných úloh – predĺžený čas je potrebný predovšetkým kvôli pomalšiemu tempu práce žiaka s TP a je určený aj na oddych, na chvíľkové prerušenie práce.

Momentálny zdravotný stav žiakov s telesným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím nevyžaduje využívanie kompenzačných a špeciálnych učebných pomôcok, ktoré sú určené na čiastočné vyrovnávanie obmedzení žiakov s TP, sú určené podľa individuálnej potreby žiaka špeciálnym pedagógom alebo školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, v starostlivosti ktorého sa žiak s TP nachádza.

V súčasnosti nie je pre žiakov s TP potrebný bezbariérový prístup do budovy školy, triedy, WC a potrebných miestností.

Zabezpečená je úprava prostredia a pracovného miesta – upravená výška lavice a stoličky.

Pre žiakov v špeciálnej triede je v školskom roku 2022/2023 zabezpečená činnosť pedagogického asistenta pre žiakov so ZZ, ktorá je v prípade žiakov s telesným postihnutím zameraná na osobnú asistenciu – pomáha vo výchovno-vzdelávacej činnosti, na vyučovaní predmetu TSV, pri sebaobslužných činnostiach, dodržiavaní hygienických návykov a pod..

Obsah vzdelávania žiakov s TP v kombinácii s mentálnym postihnutím vychádza zo vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím príslušného stupňa.

Pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s telesným postihnutím sme aj v školskom roku 2022/2023 ponechali špecifický vyučovací predmet rozvíjanie reči hrou v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, ako náhradu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti a grafomotorických zručností, zaradeného v rámci vzdelávacej oblasti Špeciálnopedagogická podpora zo vzdelávacieho programu pre žiakov s telesným postihnutím.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím a TP je v budúcnosti možné zaradiť do ŠkVP špecifické vyučovacie predmety: zdravotná telesná výchova, rozvíjanie komunikačnej schopnosti a grafomotorických zručností, rozvíjanie pohybových zručností.

Úloha učiteľa v prípade žiakov s telesným postihnutím: (v našom prípade je to žiak s mentálnym postihnutím v kombinácii s telesným postihnutím a žiak s mentálnym postihnutím v kombinácii s telesným postihnutím a narušenou komunikačnou schopnosťou):

- akceptovať problémy žiaka spojené s jeho telesným postihnutím,
- rešpektovať špecifiká osobnosti žiaka s telesným postihnutím,
- dôkladne sa oboznámiť s prognózou žiaka s telesným postihnutím,
- zohľadňovať špeciálno-pedagogické potreby žiaka, ktoré vyplývajú z jeho telesného postihnutia,
- rešpektovať správanie a prejavy žiaka spôsobené jeho telesným postihnutím,
- podporovať a primerane usmerňovať sebarealizáciu žiaka,

- povzbudzovať žiaka a vytvárať podmienky a príležitosti pre jeho pozitívne hodnotenie,
- oslovovať ho rovnakým spôsobom ako ostatných spolužiakov,
- viesť žiaka k samostatnosti a primeranému sebahodnoteniu,
- klásť na žiaka primerané požiadavky, vyžadovať činnosti, ktoré môže s primeranou individuálnou pomocou učiteľa alebo spolužiakov zvládnuť,
- umiestniť žiaka v triede tak, aby mohol vnímať výklad učiteľa všetkými zmyslami,
- pri práci so žiakom používať vhodné učebné a kompenzačné pomôcky a učiť ho s nimi pracovať aj samostatne,
- pravidelne informovať rodičov o činnosti a vzdelávacích výsledkoch žiaka, podľa možnosti posadiť žiaka s takým spolužiakom, ktorý bude schopný a ochotný mu v prípade potreby pomôcť,
- všetkými prostriedkami pomáhať pri profesionálnej orientácii žiaka a tým prispieť k jeho sociálnemu začleneniu, inklúzii,
- zachovávať diskretnosť o problémoch žiaka s telesným postihnutím pred inými žiakmi, rodičmi.

1.7.4 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím

Vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov špeciálnej triedy na našej škole je tiež nevyhnutné zohľadňovať špecifiká žiakov so sluchovým postihnutím.

Ide o špecifiká, ako:

- odchýlky v lexikálno-sémantickej, morfológicko-syntaktickej, foneticko-fonologickej rovine jazyka,
- pridružené poruchy reči: dyslália, dysprozódia (poruchy melódie, tempa, rytmu reči) poruchy plynulosti reči atď.,
- poruchy pozornosti,
- poruchy krátkodobej a dlhodobej pamäti,
- ťažkosti pri identifikácii, zapamätávaní a reprodukcii objektov,
- ťažkosti pri myšlienkových operáciách (chápanie abstraktných pojmov)
- pocit menejcennosti,
- oneskorenie sociálneho i emocionálneho vývinu,
- nedostatky vo vývine psychomotorických zručností,
- zníženú mieru koncentrácie a vytrvalosti pozornosti
- nerovnomerné výkony, zvýšenú unaviteľnosť a i.

Pri výučbe slovenského jazyka a literatúry vychádzame prioritne z aktívnej a pasívnej slovnej zásoby žiaka so sluchovým postihnutím a z jeho jazykových skúseností.

Zručnosti vyžadujúce počutie a reč musia byť prispôbované individuálnym schopnostiam žiaka so sluchovým postihnutím. Požiadavky, ktoré si vyžadujú auditívnu skúsenosť (počúvanie s porozumením) a ktoré súvisia s výslovnosťou (zvuková stránka jazyka), sa upravujú podľa druhu a stupňa sluchového postihnutia žiaka. Konverzačné schopnosti sa u tohto žiaka nadobúdajú aj prostredníctvom moderných technológií na vyučovaní, písomnou formou – pomocou notebookov, tabletov (rôzne jazykovo zamerané edukačné aplikácie), interaktívnej tabule. Tiché čítanie môže byť podporované posunkovaním.

Pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii so sluchovým postihnutím sme aj v školskom roku 2022/2023 ponechali špecifický vyučovací predmet rozvíjanie reči hrou

Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, ako náhradu špecifického vyučovacieho predmetu individuálna logopedická intervencia, zaradeného v rámci vzdelávacej oblasti Špeciálnopedagogická podpora zo vzdelávacieho programu pre žiakov so sluchovým postihnutím.

Z týchto predmetov je možné v budúcnosti zaviesť vyučovací predmet *komunikačné zručnosti*, ktorý je zameraný na predchádzanie, zmiernenie alebo odstraňovanie nepriaznivých dôsledkov sluchového postihnutia. Zavedenie tohto špecifického vyučovacieho predmetu si nevyžaduje prítomnosť pedagóga so špecifickými kvalifikačnými predpokladmi, vyučovať ho môže špeciálny pedagóg. Ďalšími špecifickými vyučovacími predmetmi v rámci vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora pre žiakov s mentálnym postihnutím v kombinácii so sluchovým postihnutím sú predmety: individuálna logopedická intervencia, slovenský posunkový jazyk, dramatická výchova, rytmicko-pohybová výchova a sluchová výchova.

Všeobecné metódy a formy vyučovania sa nelíšia od bežných metód a foriem vyučovania žiakov s mentálnym postihnutím.

Medzi špeciálne metódy a formy vyučovania žiakov so sluchovým postihnutím patrí používanie rôznych komunikačných foriem komunikácie. Primárne vzdelávanie žiakov so sluchovým postihnutím, s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia, sa uskutočňuje v uvedených komunikačných formách: hovorený jazyk, písomná forma jazyka, odzveranie.

Úloha učiteľa v prípade žiaka so sluchovým postihnutím:

- z hľadiska kompenzačného pôsobenia je dôležité uplatnenie princípu multisenzorického prístupu, pokiaľ ide o prácu na vyučovacej hodine, nesmie ísť v žiadnom prípade o aplikáciu strnulých, nemenných aktivít, ale o flexibilné, individualizované stimulačné aktivity s kombináciou rozličných metód v závislosti od aktuálnych potrieb žiaka,
- zameriavať sa na narušenú komunikačnú schopnosť v tom najširšom chápaní, vo všetkých jazykových rovinách (foneticko-fonologickej, lexikálno-sémantickej, morfológicko-syntaktickej, pragmatickej),
- dbať na dôsledné používanie kompenzačných pomôcok v prípade, ak ich žiak má využívať (v prípade žiaka našej špeciálnej triedy dbáme na používanie načúvacieho strojčeka).

1.7.5 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov chorých a zdravotne oslabených

Vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov špeciálnej triedy na našej škole je tiež nevyhnutné zohľadňovať špecifiká žiakov, ktorí sú chorí a zdravotne oslabení.

Ide o špecifiká, ako:

- vzdelávanie žiakov chorých a zdravotne oslabených má individuálny charakter,
- prioritou prístupu k chorému a zdravotne oslabenému žiakovi je dynamická interakcia medzi špeciálnym pedagógom a žiakom. Základom tejto interakcie sú individuálne formy pedagogickej práce učiteľa (pedagogického asistenta) so žiakom,
- využívanie špeciálnych učebných a kompenzačných pomôcok (ak si to zdravotné znevýhodnenie vyžaduje) a osobitný a jedinečný prístup k žiakovi.

Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

- využívané formy, metódy a prostriedky práce v triede sú podriadené zdravotnému stavu žiaka,
- okrem špecifik povinne rešpektovaných v pedagogickej praxi v prostredí školy je možné realizovať výchovno-vzdelávací proces aj formou blokového vyučovania a to koncepčne uspošobeného tak, aby boli vytvorené podmienky, zabezpečujúce alternatívnosť, samostatnosť, tvorivosť, rozvoj racionálneho myslenia v medziach intelektových možností, zdravotného stavu, druhu a stupňa ochorenia žiakov.

1.8 Učebný plán

Učebný plán vymedzuje obsah a rozsah vzdelávania. Vychádza z Rámcového učebného plánu, stanovuje časové dotácie (celkový týždenný počet vyučovacích hodín) vyučovacích predmetov v ŠkVP podľa ročníkov. Počet v jednotlivých ročníkoch vymedzených voliteľných (disponibilných) hodín¹, konkretizuje škola vo svojom ŠkVP. Poznámky vytvorené k učebnému plánu sú pre školu záväzné. Učebný plán je východiskom pre zostavenie učebných osnov a rozvrhu hodín.

¹ Škola musí využiť všetky voliteľné (disponibilné) hodiny.

1.8.1 Učebný plán pre žiakov s viacnásobným postihnutím

ISCED 1 (2016)												
Školský učebný plán pre žiakov s viacnásobným postihnutím (NKS, SP, TP, CHaZO)												
v kombinácii s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia - variant A pre primárne vzdelávanie												
s vyučovacím jazykom slovenským v školskom roku 2022/2023												
Štátny vzdelávací program												
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7+1	6	6	5	5	5	58+1
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
	informatika						1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1+1	1+1	1+1							4+3
	Fyzika								1	1	1	3
	Chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	Dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	31
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1+1	1+1	1+1	1+1	1	1	1	1	1	10+4
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2+1	2+1	2+1	2+1	2	2	2	2	2	20+4
Školský vzdelávací program												
Disponibilné hodiny		2					4	3	4	4	4	21
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie reči hrou		+1	+1	+1	+1						+4
Povinná časť + voliteľné hodiny		18+2	18+4	19+4	20+4	21+4	22+4	23+3	24+4	24+4	25+4	214+37
SPOLU		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

Poznámka: Rozdelenie hodín do ročníkov a vymedzenie primeraného obsahu vzdelávania pre vyučovacie predmety v príslušných ročníkoch je v právomoci školy.

1.8.2 Poznámky

Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.

Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

Voliteľné (disponibilné) hodiny použila škola na rozšírenie a prehĺbenie obsahu vyučovacích predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu: slovenský jazyk a literatúra, vecné učenie, výtvarná výchova, telesná a športová výchova.

Zároveň sa disponibilné hodiny využili na vytvorenie nového, špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie reči hrou v rámci vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia, s časovou dotáciou jedna vyučovacia hodina v 1. až 4. ročníku v školskom roku 2022/2023. Daný vyučovací predmet je zaradený v učebnom pláne aj v školskom roku 2022/2023. Tento špecifický vyučovací predmet bol vytvorený ako náhrada špecifických vyučovacích predmetov pre žiakov s viacnásobným postihnutím zaradených v rámci vzdelávacej oblasti Špeciálnopedagogická podpora vo vzdelávacích programoch pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Vyučovací predmet rozvíjanie reči hrou je zameraný na rozvíjanie komunikačných zručností žiakov s mentálnym postihnutím v 1. až 4. ročníku špeciálnej triedy. Cieľom vyučovacieho predmetu je v maximálnej miere podporiť rozvoj reči a jazykových schopností ako predpokladu k realizácii určitého komunikačného zámeru pre úspešné zvládnutie čítania a písania, odstrániť alebo aspoň zmierniť narušenie komunikačnej schopnosti a eliminovať edukačné nedostatky, ktoré z nej vyplývajú.

1.8.3 Zdôvodnenie navýšenia počtu vyučovacích hodín

Slovenský jazyk a literatúra (S JL)

V oblasti čítanie a literatúra, z dôvodu zdokonaľovania čitateľských zručností a to nácvikom techniky správneho hlasného čítania, rozvíjania splyvavého čítania, vedenia žiakov k čítaniu s porozumením a k preukázaniu porozumenia detailnou reprodukciou textu. Z disponibilných vyučovacích hodín sme vo 4. ročníku navýšili v predmete S JL jednu vyučovaciu hodinu.

Vecné učenie (VUC)

Navýšenie vyučovacích hodín vo vzdelávacej oblasti Človek a príroda v 1. - 3. ročníku o jednu vyučovaciu hodinu z dôvodu rozvíjania prírodovedných vedomostí o svete prírody a zmenách, ktoré v ňom v dôsledku ľudskej aktivity nastali, znalostí využiteľných v známych situáciách, pre nadobudnutie vyššej úrovne prírodovednej gramotnosti žiakov.

Výtvarná výchova (VYV)

Navýšenie vyučovacích hodín v predmete výtvarná výchova z dôvodu potreby rozvíjať motoriku, psychiku a citovú stránku žiakov. Väčšou mierou prispieť k ich celkovej rehabilitácii. Prostredníctvom výtvarných aktivít formovať estetické cítenie žiaka. Z disponibilných vyučovacích hodín sme navýšili 1 vyučovaciu hodinu v 1.-4. ročníku.

Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

Telesná a športová výchova (TSV)

Navýšenie o jednu vyučovaciu hodinu v predmete telesná výchova, z dôvodu rozvoja pohybovej aktivity, ktorá pôsobí na rozvoj psychických funkcií (na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu, reč). Utvára účelové pohybové zručnosti s prihliadnutím na kompenzáciu motorických nedostatkov a eliminuje nevhodné motorické prejavy a pohybovú stereotypiu. Telesná výchova je dôležitou zložkou pri formovaní psychohygieny, ktorá napomáha vypestovať pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci možností a schopností žiakov. Z disponibilných vyučovacích hodín sme navýšili 1 vyučovaciu hodinu v 1.- 4. ročníku.

Navýšenie počtov hodín vo vybraných predmetoch si nevyžaduje špeciálne požiadavky na kvalifikáciu pedagogických zamestnancov.

1.9 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií príslušných vzdelávacích programov pre žiakov s ľahkým, stredným a ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia.

1.9.1 Vzdelávacie oblasti pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S VIACNÁSOBNÝM POSTIHNUTÍM V KOMBINÁCIÍ S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE REČI HROU
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNE UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA

ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA
ŠPECIÁLNOPEGAGOGICKÁ PODPORA	INDIVIDUÁLNA LOGOPEDICKÁ INTERVENCIA (pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou) ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI ROZVÍJANIE POHYBOVÝCH ZRUČNOSTÍ (pre žiakov s telesným postihnutím) KOMUNIKAČNÉ ZRUČNOSTI/INDIVIDUÁLNA LOGOPEDICKÁ INTERVENCIA SLOVENSKÝ POSUNKOVÝ JAZYK DRAMATICKÁ VÝCHOVA RYTMICKO POHYBOVÁ VÝCHOVA (pre žiakov so sluchovým postihnutím)

Vzdelávacie oblasti

Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety: slovenský jazyk a literatúra - slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra, rozvíjanie komunikačnej schopnosti a rozvíjanie grafomotorických zručností.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie).

Matematika a práca s informáciami

Matematika rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Veku a postihnutiu primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi.

Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní.

Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania. Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Človek a svet práce

Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet pracovné vyučovanie, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci spoznávajú a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania, ľudové tradície a remeslá.

Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov výtvarná a hudobná výchova.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu.

Hudobná výchova prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom telesná a športová výchova, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu.

Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov.

Špeciálnopedagogická podpora

Obsah vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v špeciálnych školách a špeciálnych triedach (v našom prípade ide o žiakov s mentálnym postihnutím v kombinácii s telesným postihnutím a mentálnym postihnutím v kombinácii s telesným postihnutím a narušenou komunikačnou schopnosťou) je rovnaký ako obsah vzdelávacích oblastí príslušných predmetov pre školský vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Vzdelávacie oblasti sú však doplnené o oblasť ŠPECIÁLNOPELAGOGICKÁ PODPORA.

Pre viacnásobne postihnutých žiakov v kombinácii mentálne postihnutie s narušenou komunikačnou schopnosťou, je vo vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora zaradený špecifický vyučovací predmet individuálna logopedická intervencia.

Pre viacnásobne postihnutých žiakov v kombinácii mentálne postihnutie s telesným postihnutím, sú vo vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora zaradené špecifické vyučovacie predmety: rozvíjanie komunikačnej schopnosti a grafomotorických zručností a rozvíjanie pohybových zručností.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím v kombinácii so sluchovým postihnutím, sú v rámci vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora zaradené špecifické vyučovacie predmety, ktoré sú zamerané na predchádzanie, zmiernenie alebo odstraňovanie nepriaznivých dôsledkov sluchového postihnutia. Vzdelávacia oblasť špeciálnopedagogická podpora obsahuje tieto špecifické vyučovacie predmety: komunikačné zručnosti, individuálna logopedická intervencia, slovenský posunkový jazyk, dramatická výchova a rytmicko-pohybová výchova, ktorá sa vyučuje namiesto predmetu hudobná výchova. Môže sa vyučovať aj špecifický vyučovací predmet sluchová výchova.

Školský vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávaní

ŠkVP prerokovaný v pedagogickej rade dňa: 31.08 2022

ŠkVP prerokovaný v rade školy dňa: 22. 09. 2022

.....
Mgr. Anna Sedlačková
predseda rady školy

ŠkVP schválený zriaďovateľom: 23. 09.2022

.....
Mgr. Jozef Bizoň
starosta obce

ŠkVP vydaný dňa: 23. 09.2022

.....
Mgr. Eva Bobková
poverená vedením školy